

**STANDARDY
OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1
W ŁAŃCUCIE
IM. KARDYNAŁA STEFANA
WYSZYŃSKIEGO**

Wersja skrócona

Łańcut 2024 r

ROZDZIAŁ 1

INFORMACJE OGÓLNE

I. Wprowadzenie

Co to są **Standardy Ochrony Małoletnich** i w jakim celu zostały wprowadzone?

Co można w nich znaleźć?

Dlaczego uczniowie powinni je znać?

„**Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej nr 1 w Łańcucie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego**” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony Was – uczniów, osób małoletnich przed krzywdzeniem. Stanowią formę zabezpieczenia Waszych praw.

Standardy ochrony małoletnich należy traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów przed różnymi formami przemocy, krzywdzeniem, przeciwdziałaniem wszelkiej dyskryminacji oraz budowaniem bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole.

Konieczność ochrony Was - uczniów przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci, powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę w szkole, że Wasze prawa powinny być przestrzegane.

Niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać w szkole pomoc. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia Waszego bezpieczeństwa dokument – **Standardy Ochrony Małoletnich**.

Do jego opracowania szkoła została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony Was – małoletnich przed przemocą fizyczną, psychiczną, edukacyjną, materialną czy – coraz bardziej powszechną – cyberprzemocą.

Standardy Ochrony Małoletnich to dokument zawierający zbiór zasad i procedur postępowania, z których możecie skorzystać w sytuacjach zagrożenia, podejrzenia czy przypuszczenia, że Wasze bezpieczeństwo jest zagrożone.

Standardy Ochrony Małoletnich określają:

1. **Zasady** – czyli przyjęte w szkole normy postępowania pracowników szkoły i małoletnich uczniów, dotyczące przede wszystkim:

- a) bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi,
- b) bezpiecznych relacji między małoletnimi,
- c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu,
- d) ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.

2. **Sposoby postępowania** Was – małoletnich w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni,

3. **Działania szkoły** zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

Standardy Ochrony Małoletnich stanowią również istotną formę zabezpieczenia Waszych praw.

Jako osobom małoletnim należy się Wam szczególna opieka i ochrona dorosłych, bo nie zawsze jesteście w stanie sami należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo. Ochrona Waszych praw jest zatem powinnością rodziców i wszystkich pracowników szkoły. Działania naruszające prawa dziecka uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem. Wówczas jesteście ofiarą różnych form przemocy, np. fizycznej, psychicznej czy emocjonalnej. Łamanie praw dziecka staje się źródłem krzywdy, której możecie doznać lub doznajecie zarówno ze strony dorosłych, jak i rówieśników. Właśnie dlatego bardzo ważna staje się znajomość i przestrzeganie praw dziecka przez wszystkich członków szkolnej społeczności.

ROZDZIAŁ 2
ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM
OBOWIĄZUJĄCE
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W ŁAŃCUCIE

I. Zasady bezpiecznych relacji personelu szkoły z uczniami.

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Pracownicy szkoły traktują ucznia z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie.
2. Kontakty pracowników szkoły z uczniami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy uczniowie są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
3. Pracownicy nie wykorzystują wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
4. Pracownicy szkoły nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej wobec ucznia, np. takiej jak: niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, szczypanie.
5. Pracownicy szkoły nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np. takiej jak:
  - a) stygmatyzowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
  - b) wyszydzanie uczniów, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - c) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.
  - d) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć i filmów,
  - e) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów,
  - f) śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich (cyberstalking).
6. Pracownicy szkoły nie stosują naruszających godność ucznia wypowiedzi o podtekście seksualnym.
7. Pracownicy szkoły nie naruszają nietykalności osobistej ucznia. Nie zachowują się wobec małoletniego w sposób niestosowny, nie prowokują kontaktów o charakterze

seksualnym. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.

8. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji władzy.

9. Pracownik szkoły informuje dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć nauczycielowi lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.

10. Pracownik szkoły równoważy potrzebę nadzoru z prawem uczniów do prywatności.

11. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, każdy pracownik szkoły, na życzenie ucznia zapewnia obecność innej osoby dorosłej.

12. Pracownicy szkoły stale nadzorujący dzieci, każdorazowo upewniają się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne, co obejmuje m.in. brak dzielenia pokoju/łóżka z uczniami.

13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, pracownik szkoły unika, innego niż niezbędny, kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety.

14. Pracownikowi szkoły bezwzględnie zabrania się:

- a) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem,
- b) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści
- c) proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy).

15. Niedopuszczalne jest jakiegokolwiek przemocowe działanie wobec ucznia. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Pracownicy szkoły kierują się zawsze profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka.

16. W szczególnych, uzasadnionych przypadkach, możliwe/niezbędne jest użycie siły przez pracownika szkoły w celu przerwania zachowań małoletniego, które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych. Jednocześnie szkoła dba o nietykalność cielesną małoletnich.

17. Procedura postępowania w przypadku agresji fizycznej małoletniego znajduje się w „Procedurach postępowania w sytuacjach zagrożenia w Szkole Podstawowej nr 1 w Łąncucie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego – pkt. I.1 dokumentu.

18. Zasady bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.

II. Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami w godzinach pracy oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Kontaktując się z małoletnim pracownik szkoły traktuje go podmiotowo.

2. Kontakt z małoletnim nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

3. Co do zasady, kontakt z małoletnim (uczniem szkoły) powinien odbywać się w godzinach pracy nauczyciela i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracowników.

4. Pracownicy szkoły nie spotykają się z uczniami prywatnie poza godzinami pracy. Nie zapraszają uczniów do domu.

5. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem lub opiekunem poza godzinami pracy właściwą formą komunikacji są kanały służbowe (e-mail, telefon, dziennik elektroniczny) lub ustalone z rodzicami/opiekunami komunikatory.

6. Jeśli pracownik szkoły musi spotkać się z uczniem(lub jego opiekunem), poza godzinami pracy szkoły, wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrekcję szkoły, a opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.

7. Pracownik szkoły nie zaprasza uczniów do znajomych i nie przyjmuje zaproszeń od uczniów w mediach społecznościowych.

8. W przypadku, gdy pracownika łączą z uczniem lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

III. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w szkole

1. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Pracownicy szkoły chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.

2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.

3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.
11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej.

13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.

14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie zobowiązującymi w niej procedurami.

IV. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- bicie/uderzenie/opychanie/kopanie/opluwanie;
- wymuszenia;
- napastowanie seksualne;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- fizyczne zaczepki;

b) zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań, np. rzucanie w kogoś przedmiotami;

c) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska;
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- bezpośrednio obrażanie ofiary;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary;
- groźby;

d) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
- pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
- wulgarne gesty;
- śledzenie/szpiegowanie;
- obraźliwe SMSy i MMSy; wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
- niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary,
- straszenie; szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
3. Opuszczanie sali lekcyjnej bez zgody nauczyciela, wagarowanie.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole.
5. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
6. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych.
7. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, e-papierosów i picie alkoholu oraz namawianie innych uczniów do używania substancji niedozwolonych.
8. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających/dopalaczy.
9. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
10. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
11. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
12. Kradzież, przywłaszczenie, celowe chowanie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
13. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
14. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
15. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
16. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
17. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
18. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
19. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów czy innych osób w szkole.
20. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

V. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

2. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
3. W szkole wyznaczony jest pracownik, odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci. Do jego obowiązków należą:
  - a) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;sprawdzanie czy na komputerach, w tym ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
4. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych.
5. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
6. Uczniowie korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
7. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
8. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela i obowiązującym regulaminem pracowni komputerowej.
9. Użytkownikowi komputera zabrania się:
  - a) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
  - b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
  - c) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.
10. W ramach zajęć z wychowawcą przeprowadza się z uczniami zajęcia edukacyjne, dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu (przynajmniej raz w roku szkolnym).

VI. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami zawartymi w Statucie Szkoły.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.

3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
6. W szkole obowiązuje zakaz używania przez uczniów telefonów komórkowych. Uczniowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, przerw, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
7. Uczeń ma obowiązek wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia jak i pozostałych osób.
8. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego. Powyższe nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych, prowadzonych przez nauczyciela.
9. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia.
10. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, itp.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie. Uczeń może skorzystać z telefonu szkolnego znajdującego się w sekretariacie szkoły.
11. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.

VII. Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
  - a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci,

popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków),

b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,

c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś.

3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:

a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej, stosowanie filtrów antyspamowych,

b) edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,

c) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych; uczenie dzieci odróżniania dobra od zła),

d) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.

Celem tych działań jest:

- poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
- ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
- zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywnych bądź przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w szkole i poza nią,
- propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie.

e) włączenie rodziców uczniów w działania szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – poinformowanie ich o polityce szkoły w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej,

f) podejmowanie interwencji w przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:

- ustalenie okoliczności zdarzenia,
- zabezpieczenie dowodów,
- poinformowanie o sytuacji rodziców uczniów – uczestników zdarzenia, objęcie pomocą poszkodowanego ucznia,
- podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem szkoły i rodzajem przewinienia,
- powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

VIII. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Szkoła uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.

3. Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).

4. Umieszczanie zdjęć i nagrań z udziałem uczniów na stronie internetowej szkoły, fanpage szkoły oraz plakatach promocyjnych wymaga zgody rodziców. Rodzice podpisują klauzulę zgody na przetwarzanie wizerunku przy zapisie dziecka do szkoły.

5. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.

6. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

7. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

8. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu. Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań policji w sprawach wymagających wyjaśnień.

IX. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
- dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
- pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

1. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

2. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.

3. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.

4. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

5. Rodzice podpisują klauzulę informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych przy zapisie dziecka do szkoły.

6. Dane osobowe uczniów zarejestrowane w formie pisemnej (dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe

małoletnich jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, pokój nauczycielski, gabinety psychologa, pedagoga).

7. Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

ROZDZIAŁ 3

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY

Rodzaj krzywdy

Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego

Opis sytuacji:

Ktoś przez DŁUŻSZY CZAS stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami,

Przemoc słowną: obelgi, bezpośrednie obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej dokuczyć.

Przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych, telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie lub chowanie/wyrzucanie rzeczy należących do ofiary; straszenie; szantażowanie

Ścieżka postępowania małoletniego

Co powinieneś/aś zrobić?

1. Powiedz o zdarzeniu rodzicom.
2. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy lub innemu nauczycielowi, któremu ufasz. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela.
3. Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosiłeś wspólnie z pedagogiem lub psychologiem podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te prowadzone będą we współpracy z rodzicami.

4. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy / sprawców przemocy, nauczyciele podejmą stosowne, zgodne ze statutem szkoły, działania.

5. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego poproś o rozmowę pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela, któremu ufasz.

6. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną – np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie,
- d) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia,
- e) jeśli jesteś świadkiem przemocy domowej.

Pamiętaj!

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika szkoły, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak nauczyciel lub inni pracownicy szkoły zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że

tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udziela Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka postępowania małoletniego

Co powinieneś/aś zrobić?

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.
2. Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.
3. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.
4. Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.
5. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca wraz z pedagogiem po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia dyrektora szkoły.
6. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Udziela Ci oni wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.
7. Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) koordynator, pedagog wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.
8. Szkoła zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną.
9. Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami, które pomagają dzieciom.

10. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, dyrektor powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.

11. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, dyrektor powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

12. **Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem.** Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

13. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskie Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.

14. Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Rodzaj krzywdy

Nierówne traktowanie – dyskryminacja ucznia małoletniego

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na płeć, wiek, rasę, niepełnosprawność, cechy fizyczne, religię, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne. Przejawy dyskryminacji w szkole:

Ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, sytuacji rodzinnej, statusu materialnego, płci lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Ścieżka postępowania małoletniego

Co powinieneś/aś zrobić?

1. Poinformuj swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.

2. Porozmawiaj z nauczycielem, któremu ufasz lub wychowawcą, opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.

3. Zasięgnij porady szkolnego pedagoga lub psychologa, opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog szkolny lub psycholog zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

4. Wychowawca i pedagog szkolny podejmą działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Poinformują o zdarzeniu dyrektora szkoły. Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.

Rodzaj krzywdy

Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, hejtowania, wykluczania z grup, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego

Co powinienes/aś zrobić?

1. Powiedz o tym zdarzeniu rodzicom, którzy wspólnie z Tobą ocenią, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.

2. Wspólnie z rodzicami postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy stosowanej wobec Ciebie. Dowody można zarejestrować poprzez:

Telefon komórkowy – nie wolno kasować wiadomości, trzeba je zapisywać: smsy, zdjęcia, filmy,

Komunikatory – należy zapisać rozmowy w archiwach lub skopiować do edytora tekstowego i wydrukować,

Strony www – należy zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL+Print Screen, a następnie wykonać operację WKLEJ w dokumencie Word lub Paint.

E- mail – zapisać wiadomość, nie tylko treść ale całą wiadomość ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości.

3. Zgłoś cyberprzemoc wychowawcy, pedagogowi szkolnemu lub innemu nauczycielowi, któremu ufasz. Nauczyciel wysłucha Cię i podejmie odpowiednie działania. Jeżeli zajdzie potrzeba zgłoś ten fakt dyrektorowi szkoły i zespołowi, mającemu na celu wyjaśnienie zdarzenia.
4. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom.
5. Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy zespół podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy. Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.
6. Dyrektor szkoły może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować policję, jeżeli uzna to za konieczne.
7. Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy).
8. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego poproś o rozmowę pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela, któremu ufasz.
9. Pamiętaj, że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób. Pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pedagogicznego, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Nauczyciele będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych oraz zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania. Dotyczy to również sekstingu czyli wysyłania innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów.

Jeżeli ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy - fałszywe wiadomości niezwłocznie poproś o pomoc.

Pamiętaj, że nie wolno Ci rozpowszechniać i publikować otrzymanych treści.

Ścieżka postępowania małoletniego Co powinienes/ąs zrobić?

1. Zgłoś ten fakt rodzicom oraz wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu albo innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
2. Wspólnie z rodzicami postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy stosowanej wobec Ciebie.
3. Szkoła we współpracy z rodzicami, po dokonaniu analizy dowodów ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.
4. Jeżeli treści można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania mające na celu ustalenie sprawcy.
5. Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.
6. Po ustaleniu sprawcy zostanie przeprowadzona rozmowa z nim oraz jego rodzicami. W trakcie rozmowy sprawcy zostanie uświadomiona szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
7. Szkoła zastosuje wobec sprawcy ustalone w statucie środki dyscyplinujące.
8. Jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła zgłosi incydent na policję.
9. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym i opowiedz mu, co czujesz – skorzystaj z ich pomocy.
10. Szkoła uzgodni z twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia Ciebie, zapewni Ci pomoc pedagoga szkolnego lub psychologa.
11. Jeżeli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

ROZDZIAŁ 4

PODSTAWOWE INFORMACJE O PRAWACH DZIECKA

Prawa dziecka – co musicie o nich wiedzieć?

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są: Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka. Źródłem praw dziecka jest godność człowieka, zwana również człowieczeństwem. Organem władzy publicznej, stojącym na straży praw dziecka jest Rzecznik praw dziecka, do którego można zgłosić z prośbą o pomoc bądź interwencję wówczas, gdy prawa lub dobro dziecka są naruszane.

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisana jest ona w art. 30:

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”.

Z godności wywodzą się dwie zasady: wolność i równość, które są podstawą wszystkich praw człowieka. **Wolność** oznacza to, że człowiek nie jest własnością kogokolwiek, posiada wolną wolę, może samodzielnie podejmować decyzje i świadomie ponosić za nie odpowiedzialność (dziecko uczy się tego w trakcie dojrzewania). **Równość** oznacza, że każde dziecko ma takie same prawa i ma być tak samo traktowane przez wszystkich bez jakiegokolwiek dyskryminacji. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka – każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (Art. 72. Konstytucji RP).

Każdemu dziecku przysługują prawa dziecka tak, jak każdemu dorosłemu prawa człowieka. Praw tych nikt nie może dziecka pozbawić. Prawa dziecka są więc naturalną konsekwencją praw człowieka. Doprecyzowanie praw dziecka wynika z potrzeby dania dzieciom dodatkowej ochrony przed dorosłymi – dziecko ze swej natury jest słabsze od nich. Taką ochronę dają dzieciom ich prawa zapisane w Konwencji o Prawach Dziecka, którą przyjęło Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. Polska podpisała Konwencję o Prawach Dziecka 7 czerwca 1991 roku i od tego momentu jej przepisy, zobowiązujące państwo do przestrzegania praw dziecka, obowiązują także w naszym kraju.

Prawa dziecka istnieją po to, aby Was chronić, aby zapewnić Wam zdrowie i bezpieczeństwo. Jeśli wszyscy szanowaliby prawa dziecka, każde dziecko byłoby odpowiednio traktowane.

Niestety, nie zawsze tak jest. W każdym kraju są dzieci, których prawa są łamane. Dzieci bywają krzywdzone, wykorzystywane czy zastraszane.

Konwencja Praw Dziecka zakłada, że należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Gdy znacie swoje prawa, możecie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, której doświadczacie ze strony rówieśników i dorosłych. Bo wiecie, że macie prawo do ochrony swojego zdrowia i bezpieczeństwa oraz że są instytucje, które powinny Wam pomóc. Dlatego dzieci na całym świecie, podobnie jak dorośli, mają zapewnione swoje prawa, czyli obowiązujące reguły postępowania, które mają Was chronić przed wszelką krzywdą.

Zamierzeniem twórców Konwencji Praw Dziecka było kierowanie się zawsze Waszym dobrem oraz traktowanie wszystkich dzieci jako równych wobec prawa, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry czy wyznania.

Warto, abyście zapamiętali, że:

- Prawa dziecka dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia.
- Nie musicie nic zrobić, aby otrzymać prawa.
- Prawa dziecka macie zawsze i nikt nie może wam ich odebrać.
- Wszystkie prawa dziecka są równie ważne. Nie ma praw mniej lub bardziej ważnych od innych.
- Prawa dziecka dotyczą różnych dziedzin waszego życia, np. macie prawo do:
  - a) znajomości swoich praw oraz powoływania się na nie w różnych sytuacjach, a także do ich poszanowania przez innych,
  - b) do swobody myśli, sumienia i wyznania,
  - c) do prywatności i tajemnicy korespondencji, do nauki i informacji,
  - d) do wypoczynku i czasu wolnego,
  - e) do opieki zdrowotnej,
  - f) do wychowania przez rodziców,
  - g) prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem
  - h) prawo do własnej tożsamości, które oznacza, że macie prawo do imienia, nazwiska i obywatelstwa i znajomości swego pochodzenia,
  - i) prawo do wyrażania własnych poglądów.

Za ochronę Waszych praw odpowiada państwo.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły lub innego pracownika, któremu ufasz.

Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w Szkole Podstawowej nr 1 w Łąncucie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego jest:

1. **wicedyrektor szkoły** – godziny pracy wicedyrektora **codziennie 7.00 – 15.00.**

Kontakt telefoniczny **17-225-31-40** lub przez dziennik elektroniczny Vulcan.

2. **pedagog szkolny** - godziny pracy pedagoga wykazane są na stronie www.sp1lancut.pl lub w sekretariacie szkoły.

Kontakt telefoniczny **17-225-31-40** lub przez dziennik elektroniczny Vulcan.

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia zawiadomienie o przemocy możecie zostawić pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły lub w sekretariacie szkoły.

Możecie też skontaktować się z Policją – numer **112** oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800 121 212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka;

800 100 100 - Telefon zaufania dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci.